

Abstrakt

Analýza spotřeby antibiotik pro systémové podání v České republice v letech 2005–2019

Autor: Lenka Suchopárová

Vedoucí diplomové práce: doc. PharmDr. Josef Malý, Ph.D.

Konzultant: Mgr. Petr Domecký

Katedra sociální a klinické farmacie, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova

Úvod a cíl: Antibiotika (ATB) jsou látky, které působí bakteriostaticky nebo baktericidně. Léčba pomocí ATB s sebou nese i rizika v podobě nežádoucích účinků, lékových interakcí a vzniku rezistence. Důvodem sledování spotřeby ATB není pouze zjevná koherence mezi jejich spotřebou a nárustem rezistence, ale i ekonomická stránka léčby bakteriálních infekcí. Cílem této práce bylo analyzovat spotřebu ATB pro systémové použití v České republice (ČR) v letech 2005–2019.

Metodika: Analýza spotřeby ATB probíhala jako retrospektivní analýza dat o spotřebě ATB z databáze Státního ústavu pro kontrolu léčiv v období od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2019. Pro analýzu byla využita anatomicko-terapeuticko-chemická klasifikace vztažená na definované denní dávky (DDD) jednotlivých léčiv. Spotřeba ATB se vypočítala jako DDD na tisíc obyvatel za den (TID). Data o počtu obyvatel byla získána z Českého statistického úřadu. Analyzována byla celková spotřeba ATB v jednotlivých letech a celkové náklady na ATB ve finančních jednotkách v jednotlivých letech. U vybraných skupin ATB byla analyzována spotřeba pro jednotlivé zástupce nebo podskupiny. Poté byly vyhodnoceny relativní indikátory kvality spotřeb ATB. Výsledky byly zpracovány pomocí deskriptivní statistiky.

Výsledky: Nejvyšší spotřeba ATB se vyskytla v roce 2015, kdy dosahovala hodnoty 20,8089 DDD/TID. Následoval pokles spotřeby a v roce 2019 spotřeba činila 16,8711 DDD/TID, což byla nejnižší hodnota v průběhu analyzovaného období. Nejnižší náklady na ATB se vyskytly v roce 2016, kdy dosahovaly 1 457 milionu korun (mil. Kč). Od tohoto roku nastal nárůst nákladů na ATB a v roce 2019 náklady dosáhly hodnoty 1 702 mil Kč. Nejpoužívanější skupinou ATB v průběhu celého analyzovaného období byla β -laktamová ATB (peniciliny). V roce 2019 jejich spotřeba činila 6,0003 DDD/TID. Významný pokles spotřeby nastal ve skupině fluorochinolonů. Jejich spotřeba v roce 2005 činila 1,6585 DDD/TID, v roce 2019 už pouze 0,6832 DDD/TID.

Závěr: ČR nepatří mezi státy s vysokou spotřebou ATB a ani nemá nepříznivé výsledky relativních indikátorů kvality spotřeb ATB. Dle výsledků analýzy ale docházelo k výskytu několika nepříznivých trendů, jako byl vzestup spotřeby makrolidů, chráněných penicilinů, cefalosporinů II. a III. generace a sezonní kolísání spotřeb ATB.

Klíčová slova: antibiotika, spotřeba léčiv, spotřeba antibiotik, antibiotická terapie.